

НАЯВНІСТЬ СПОРУ ПРО ПРАВО ЯК УМОВА ВІДКРИТТЯ ПРОВАДЖЕННЯ У СПРАВІ ПРО БАНКРУТСТВО

Ю. О. Серебрякова

Матеріально-правовою підставою для відкриття провадження у справі про банкрутство є відсутність спору про право щодо грошового зобов'язання. Запровадження такої матеріально-правової підстави для відкриття провадження у справі про банкрутство критично оцінюється фахівцями. О. Маліневський, стверджує, що «Зважаючи на відсутність чіткого законодавчого визначення поняття «спору про право», скасування порогів щодо строку та суми невиконаних грошових зобов'язань, на разі існують передумови для безпідставного зловживання правом на ініціювання порушення провадження у справі про банкрутство. При цьому передбачається, що такі дії вчинятимуться як самим боржником, так і кредиторами, в тому числі задля економічного шантажу боржника чи інших кредиторів» [1, с. 53].

Звісно, із відмовою законодавця від підтвердження у певний спосіб безспірності грошових вимог кредитора до боржника постала необхідність встановлення факту відсутності спору про право щодо заявлених грошових вимог. В Ухвалах суду стали з'являтися вимоги про необхідність доведення факту відсутності відповідного спору. Так, Ухвалою від 22.03.2021 р. у судовій справі № 904/2573/21 Господарський суд Дніпропетровської області зобов'язав сторін надати докази відсутності спору про право щодо вимог, які є підставою для подачі заяви про відкриття провадження у справі [2]. При цьому, питання про те, які документи можуть підтвердити відсутність спору в ухвалі не уточнюється.

С. Жуков відзначає, що із огляду на відсутність критеріїв для висновку про існування спору про право, суд повинен в кожному конкретному випадку самостійно оцінити форму вираження відповідної незгоди на предмет наявності спору про право в залежності від змісту правовідносин [3]. При цьому, суддя Верховного суду констатує, що про існування спору про право в таких випадках можуть бути наступні факти: 1) заперечення боржника щодо дійсності договору, який є підставою виникнення грошового зобов'язання; 2) аргументоване твердження про нікчемність договору; 3) незгода боржника із порядком обчислення розміру грошового зобов'язання; 4) заява про вплив позовної давності по заявленій грошовій вимозі тощо [3].

Щодо правил встановлення факту наявності спору про право при вирішенні питання про порушення провадження у справі про банкрутство Верховний суд висловив наступну позицію: «Відсутність спору про право, в розрізі процедури банкрутства, полягає у відсутності неоднозначності у частині вирішення питань щодо сторін зобов'язання, суті (предмету) зобов'язання, підстави виникнення зобов'язання, суми зобов'язання та структури заборгованості, а також строку виконання зобов'язання тощо. Методом встановлення таких фактів є дослідження господарським судом відзиву боржника, заслуховування пояснень представника боржника або дослідження Єдиного реєстру судових рішень, відомості з якого відкритими та загальнодоступними, на предмет наявності на розгляді іншого суду позову боржника до ініціюючого кредитора з питань, що зазначені вище» [4].

При цьому, у судовій практиці мають місце випадки встановлення факту наявності спору про право на підставі відзиву боржника, в якому висловлена його незгода із заявленими до нього грошовими вимогами, при цьому суд не встановлював ґрунтовність викладених у відзиві фактів [5].

Такий підхід вбачається логічним, адже дослідження ґрунтовності наявного спору про право має бути предметом розгляду відповідної справи в рамках позовного провадження.

Задля вирішення окреслених проблем правозастосування законодавства про банкрутство та недопущення зловживань правом на порушення провадження у справі про

банкрутство О. Маліневський, пропонує встановити у законодавстві критерії відсутності спору про право [1, с. 64]. При цьому, вчений навіть опосередковано не пропонує відповідні критерії.

Переконанні, що визнання судом факту наявності спору про право лише на підставі висловлення незгоди боржника із заявленими до нього грошовими вимога здатне стали наслідком зловживання боржником своїм правом. Впевнені, що беззаперечно свідчити про наявність спору про право може виключно ініціювання боржником вирішення спору в судовому порядку.

Вищевикладене дає право стверджувати про доцільність визнання доказом наявності спору про право щодо грошового зобов'язання боржника перед кредитором виключно дії, які мають юридичне значення, а саме, подання боржником у встановленому порядку відповідного позову до кредитора.

Література

1. Маліневський О. Зловживання правом на порушення провадження у справі про банкрутство та заходи протидії. *Актуальні проблеми процедур банкрутства в Україні та міжнародний досвід врегулювання неплатоспроможності* : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 18 жовт., 2019 р.). Київ., 2019. С.51-65.
2. Ухвала Господарського суду Дніпропетровської області від 22.03.2021 р., судова справа № 904/2573/21. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/95673404>.
3. Жуков С. Судова практика у справах про банкрутство: презентація. URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/Jukov_present.pdf
4. Постанова Верховного суду від 13 серпня 2020 р., судова справа № 910/4658/19. URL: <https://zakononline.com.ua/court-decisions/show/91016931>
5. Ухвала Господарського суду міста Києва від 27 травня 2020 р., судова справа № 910/4115/20. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/89909943>

УДК 342.7

ЩОДО ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ ПРИВАТНОГО, ОСОБИСТОГО ЖИТТЯ

І. М. Стадник

Сучасна демократія з її приматом поваги до прав і гідності людини є немислимою без повноцінного забезпечення недоторканності її особистого життя, приватності. Недоторканність приватного життя, особиста недоторканність особи – соціальна цінність, обов'язок щодо забезпечення якою покладено на механізм держави.

При цьому в законодавстві, в юридичній літературі відсутній єдиний підхід до розуміння приватного, особистого життя. На сьогодні можна виділити два основних підходи, що сформувалися в юридичній науці до визначення поняття приватного, особистого життя.

Перший з них полягає в перерахуванні елементів його змісту, при цьому загальна кількість таких елементів, як і їх видів у кожного автора істотно різняться (Н. Д. Єгоров, Л. О. Красавчикова, М. Н. Малейна, І. Л. Петрухин, Г. Б. Романовский). Зокрема, Л. Л. Красавчикова виділяє десять сторін прояву приватного життя: інтимна – визначає індивідуальність особистості; побутова – визначає уклад повсякденного життя; сімейна – охоплює відносини в родині; майнова – визначає порядок і характер користування речами; культурна – виявляється в освоєнні людиною досягнень культури; організаційна – проявляється у встановленні розпорядку дня, виборі місця навчання і т. д.; санітарно-гігієнічна – охоплює особисту гігієну; оздоровча – проявляється в діях, спрямованих на